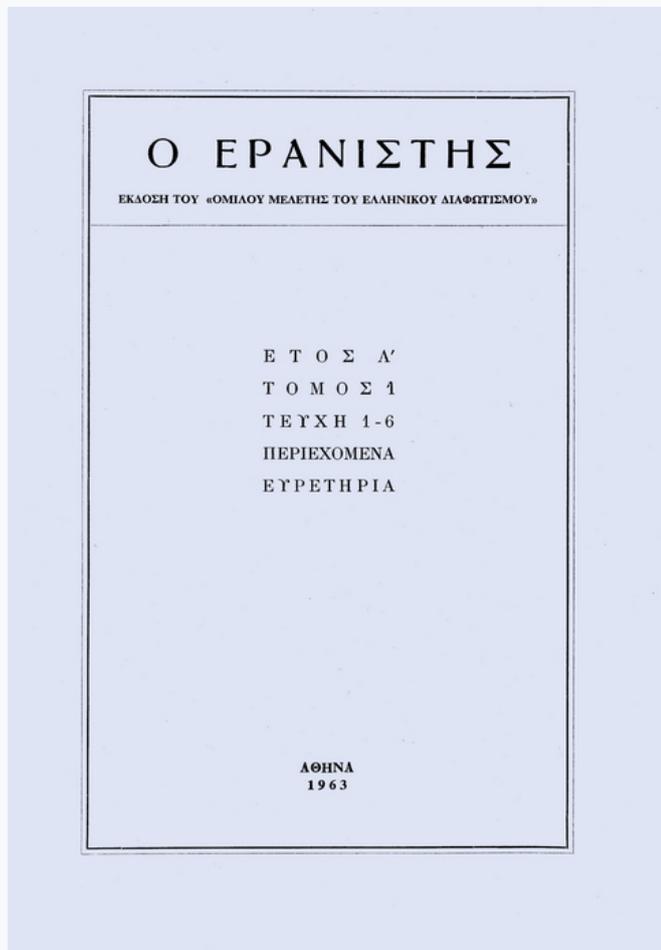

The Gleaner

Vol 1 (1963)

Καλλινίκου Δ': Συμπλήρωμα στην «Επαρίθμηση»
του Δ. Προκοπίου

Άλκης Αγγέλου

doi: [10.12681/er.9584](https://doi.org/10.12681/er.9584)

Copyright © 2016, Άλκης Αγγέλου

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

Αγγέλου Α. (2016). Καλλινίκου Δ': Συμπλήρωμα στην «Επαρίθμηση» του Δ. Προκοπίου. *The Gleaner*, 1, 23–29.
<https://doi.org/10.12681/er.9584>

ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ Δ' : ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ ΣΤΗΝ "ΕΠΑΡΙΘΜΗΣΗ,, ΤΟΥ Δ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ

"Εκδοση και σχόλια "Αλκη "Αγγέλου

"Ο Πατριάρχης Καλλίνικος δ' Δ' δὲν εἶναι ἀπὸ τοὺς ἱερωμένους πὸν ἐξήλωσαν τὰ ἀξιώματα. Ἡ σπουδὴ καὶ ἡ συγγραφὴ μοιάζει νὰ εἶναι τὸ ἐπίκεντρο τῶν ἐνδιαφερόντων του καὶ τῶν ἀπασχολήσεών του. Ἔτσι διὰν θὰ ἀποσυρθεῖ ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱεραρχία καὶ θὰ ἀπομονωθεῖ στὸ οἰκειότερο γι' αὐτὸν περιβάλλον τοῦ σπουδαστηρίου, θὰ αἰσθανθεῖ πολὺ πιὸ ἄνετα καὶ θὰ ἀναπτύξει μιὰ συγγραφικὴ δραστηριότητα, πὸν μόνο μὲ τὴν ἀντίστοιχὴν τοῦ σύγχρονου τοῦ Καισάρου Δαπόντε μπορεῖ νὰ συγκριθεῖ. Ἡ λογιόσυνη του ὅμως, μὲ τὸ περιεχόμενο πὸν τῆς ἔχει δώσει, τὸν ἀπομακρύνει ἀπὸ τὰ ἐκπαιδευτικὰ θέματα, πὸν ἦταν ἀκόμη γιὰ τὴν ἐποχὴ του ὁ ἄξονας τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ γένους, καὶ τὸν φέρνει, ἂν ἐξαιρέσουμε τὰ καθαρῶς θεολογικά, περισσότερο πρὸς τὸν ἱστορισμὸ καὶ τὸ ἀπομνημόνευμα.

Αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ ἰδιομορφία τῆς συγγραφικῆς του ἰδιοσυγκρασίας συνετέλεσε, ὥστε τὸ ἔργο του νὰ μείνει στὸ σύνολό του σχεδὸν ἀνέκδοτο καὶ μόνο κατὰ καιροὺς² νὰ ἔρχεται στὴν ἐπιφάνεια καὶ κάποιον

1. Εἶναι γνωστὸς καὶ ὡς Καλλίνικος δ' Γ' (1713-1791). Ἡ πατριαρχία του κράτησε λίγους μῆνες τὸ 1757.

* 2. Ἔτσι : δ' Κ. Ι. Δουβονιότης (Καλλίνικος Γ' Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἀνάτυπο ἀπὸ τὸ π. «Ἱερός Σύνδεσμος», Ἀθήνα 1915), μαζὺ μὲ ἄλλα κείμενα, ἐξέδωκε καὶ ἓνα «Κατάλογο σοφῶν τινῶν τοῦ νῦν αἰῶνος», γιὰ τὸν ὁποῖο ὑποστηρίζει ὅτι τὸν ἐχρησιμοποίησε ὁ Καισάριος Δαπόντε διὰν συνέγραψε τὸν Ἱστορικὸν Κατάλογόν του. Τὸ ἔργο αὐτὸ τοῦ Καλλίνικου στὸ τμήμα πὸν ἀναφέρεται στοὺς λογίους παρουσιάζει ἐλάχιστες ὁμοιότητες μὲ τὸ Συμπλήρωμα.

Ἄ) Γ. Δεληγιάννης, (Καλλίνικου Γ' Ἱστορικὰ Σημειώματα, «Δελτίον τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας τῆς Ἑλλάδος», νέα σειρά 1 (1928) σ. 52 κ.ε.) ἐδημοσίευσε μιὰ χρονολογικὴ ἀφήγησιν σιὸν τύπον τῶν Ἐφημερίδων.

Ἄ) Th. H. Papadopoulos (The history of the greek church and people under turkish domination, Βουξέλλες 1952) ἐδημοσίευσε ἓνα κείμενον πολεμικῆς τοῦ Καλλίνικου, τὸν Πλανοσπαράκτη.

Τέλος ὁ Β. Σκουβαράς, πὸν ἐσελέτησε ουστηματικὰ τὸ ἀρχεῖον τοῦ Καλλίνικου, παρουσιάζει κάθε τόσο καὶ νέα κείμενα ἀπὸ τὴν πλοοσία αὐτῆς πηγῆς πληροφοριῶν.

δειγμα γραφῆς ἀπὸ τὴν ἔμμετρον ἢ πεζολογικὴ χειρόγραφον πλημμυρίδα πὸν μᾶς ἄφησε. Τέτοιον χαρακτήρα ἔχει καὶ τὸ κείμενον πὸν ἐκδίδω ἀμέσως πιδ κάτω.³ Ὁ Καλλίνικος, δηλαδὴ, ἐπεδίωξε νὰ συμπληρώσει τὸν κατάλογο τῶν λογίων Γραικῶν πὸν εἶχε συντάξει ὁ Δημήτριος Προκοπίου Πάμπερης, κάτω ἀπὸ τὸν προσωπικὸ ἔλεγχον τοῦ Νικόλαου Μαυροκορδάτου, τοῦ ὁποίου ἐχρημάτισε γραμματέας.⁴ Ὁ κατάλογος τοῦ Προκοπίου εἶχε συνταχθεῖ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1720 καὶ περιελάμβανε 99 λογίους.⁵ Ὁ Καλλίνικος τὸν ἀντιγράφει, ἀριθμῶν τοὺς λογίους καὶ συνεχίζει ἕως τὸν ἀριθμὸν 161,⁶ μὲ τελευταῖον τὸν Κοσμᾶ τὸν Αἰτωλό.

ΤΟ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ

100. Ἰωάννης Κωνσταντῖνος Δούκα, ἡγεμὼν πάσης Μολδαβίας. Ἀνὴρ ἐλλόγιμος καὶ πολυμαθὴς, εἰδήμων τῆς ἐλληνικῆς γλώττης καὶ τῆς ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας ἐμπειρος, μᾶλλον δὲ τῆς Ἱερᾶς θεολογίας. Δεῖγμα δὲ τῆς αὐτοῦ σοφίας τὰ συγγραφέντα μετὰ τὴν [ἐκ] τῆς ἡγεμονίας αὐτοῦ ἐκπτωσιν πονήματα, ἃ τὸ ὑφίνου καὶ πολυμαθὲς τοῦ ἀνδρὸς παρίστησιν.
101. Ἀνανίας ἐκ νήσου . . . . μιᾶς τῶν Κυκλάδων, μητροπολίτης Κυζίκου. Ἀνὴρ ἐλλόγιμος καὶ πολυμαθὴς, εἰδήμων τῆς ἐλληνικῆς γλώττης, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν φιλοσοφίαν καὶ τὴν Ἱερὰν θεολογίαν. Γέγονεν ἀκροατὴς τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Σχολῆς.
102. Κριτίας Προυσαεὺς. Ἀνὴρ σοφὸς καὶ πολυμαθὴς, εἰδήμων τῆς ἐλληνικῆς καὶ λατινικῆς διαλέκτου, φιλόσοφος ἀριστοτελικός, θεολόγος. Τετίμηται δὲ καὶ ὀφφικίῳ ἐκκλησιαστικῷ τῆς πρώτης πεντάδος· χρώνται δ' αὐτῷ οἱ κατὰ καιροὺς πατριάρχαι ἐν πάσαις ταῖς ἀνάγκαις αὐτῶν καὶ ἀξιολόγοις ὑποθέσεσι καί, ἔν' οὕτως εἶπω, ἔστιν αὐτοῖς ὅσον καὶ δεξιὰ χεῖρ. Προέστη τοῦ ἐν Κωνσταντινου-
3. Σώζεται στὸν ἕπ' ἀριθ. 11 κώδικα τῆς βιβλιοθήκης Ζαγοράς, φ 196 r κέ.
4. Στὴν διδακτορικὴ ἐργασία μου Πλάτωνος τύχαι πὸν τυπώνεται, ἐκθέτω τὰ σχετικὰ μὲ τὸν Προκοπίου καὶ διαιωνῶν τὴν γνώμη ὅτι ἡ «Ἐπαρίθμηση» εἶχε συνταχθεῖ κάτω ἀπὸ τὸν προσωπικὸ ἔλεγχον τοῦ Νικόλαου.
5. Ἐδημοσιεύθηκε στὸν 11ο τόμον τῆς Bibliotheca Graeca τοῦ Jo. Alberti Fabricii, Ἀμβούργο 1722, σ. 769-808 μὲ τὸν ἀκόλουθον τίτλον: «Demetrii Procopii Macedonis Moschopolitae, Ἐπιτετημημένη Ἐπαρίθμησης τῶν κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ΛΟΓΙΩΝ ΓΡΑΙΚΩΝ καὶ περὶ τινων ἐν τῷ νῦν αἰῶνι ἀνοούτων. Conscripta mense Junio A. C. MDCCXX, transmissaque Bucuresto et nunc primum edita, cum latina versione. Ὁ Καλλίνικος γράφει «Ἀπαρίθμησης».
6. Σύμφωνα μὲ τὴν ἀρίθμηση τοῦ χφ θ' ἀ ἔπρεπε νὰ εἶναι 62 οἱ νέοι· εἶναι δμως 63, γιατί παραλήφθηκε ὁ Νικηφόρος Θεοτόκης· τοῦ ἔδωσα τὸν ἀριθμὸν 145α.

- πόλει φροντιστηρίου χρόνον ικανόν και, εἰμὴ γάμψ ὠμίλησεν δ ἀνὴρ, πολλῆς ἀν εἶη ὠφελείας πρόξενος τῷ γένει ἡμῶν.
103. *Σαμουὴλ Βυζάντιος*, μητροπολίτης Δέρκων. Εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς γλώττης καὶ λατινικῆς, πεπαιδευμένος τὴν φιλοσοφίαν οὐ μόνον τὴν ἀριστοτελικήν, ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν νεωτέρων, οὐχ ἤττον δὲ καὶ τὴν Ἱερὰν θεολογίαν. Μελετᾷ καὶ ἀναγινώσκει νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν τὰ τῶν ἐπὶ σοφίᾳ μέγα κλέος ἐσχηγόντων πονήματα. Καὶ οὗτος βία ὑπέγραψε ἐν τῷ ὄρφ τοῦ ἀναβαπτισμοῦ.
104. *Δωρόθεος ἱερομόναχος Λέσβιος*, πρωτοσύγγελος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἄνὴρ σοφός, πολυμαθής, τὸ νοῦν γονιμώτατος καὶ ἐμβαθύνων εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς φιλοσοφίας, μιμητὴς εἰς ιδέαν λόγου τῶν παλαιῶν καὶ μάλιστα Θεουκιδίδου. Σχολαρχεῖ δὲ τανῦν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Σχολῆς μετὰ προθυμίας ἀόκνου καὶ φιλοπονίας ἀτρύτου, ἀναπτύσων τοῖς αὐτοῦ ὀμιληταῖς τὰ ἀκροαματικά τοῦ Ἀριστοτέλους συγγράμματα.
105. *Ναθαναὴλ Χίος*, μητροπολίτης Ἀγχιάλου. Ἄνὴρ σοφός καὶ θεοσεβής, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς παιδείαν, ικανὸς ἐννοῆσαι τὰ δάθη τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ τὰ θεόπνευστα τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας συγγράμματα, φιλόσοφος ἀριστοτελικὸς καὶ διδάσκαλος τῶν θείων λόγων. Ἐσχολάρχησε δὲ καὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Σχολῆς.
106. *Ἰωακεῖμ Λέσβιος*, μητροπολίτης Θεσσαλονίκης. Ἄνὴρ ἐλλόγιμος, εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν καὶ καθ' ἡμᾶς παιδείαν. Σπουδάζει καὶ μελετᾷ μετὰ φιλοπονίας πολλῆς τὰς θείας καὶ ἱερὰς γραφάς, κηρύσσει καὶ ἀναπτύσσει τὸν εὐαγγελικὸν λόγον μετὰ πολλοῦ ζήλου καὶ ἀγάπης.
107. *Νεόφυτος Λέριος*, μητροπολίτης Σμύρνης. Ἄνὴρ ἐλλόγιμος καὶ εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ικανὸς ἐννοῆσαι τὰ συγγράμματα καὶ τῶν θύραθεν φιλοσόφων καὶ τῶν Πατέρων τῆς ἱερᾶς Ἐκκλησίας.
108. *Παρθένιος Ἀθηναῖος*, πατριάρχης Ἱεροσολύμων. Ἄνὴρ σοφός, ἀγιώτατος καὶ ἀποστολικός, εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς γλώττης καὶ ἀνιχνευτὴς τῆς Θείας Γραφῆς καὶ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, φιλόσοφος ἀριστοτελικὸς καὶ θεολόγος ἀριστος. Κηρύττει μετὰ ζήλου καὶ χριστιανικῆς ἀγάπης τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου. Καὶ οὗτος βία ὑπέγραψεν ὄρον τοῦ ἀναβαπτισμοῦ.
109. *Κύριλλος Πελοποννήσιος*, μητροπολίτης Μελενίκου. Ἄνὴρ εὐσεβεῖα καὶ τρόπων χρηστότητι φαιδρυνόμενος, ἐλλόγιμος, εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς γλώττης καὶ τῆς λατινικῆς οὐκ ἄγευστος. Κηρύττει

μετά ζήλου και θερμῆς ἀγάπης τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου· ὁ ἀναβαπτιστής.

110. *Κοσμάς* . . . . πατριάρχης Ἀλεξανδρείας. Ἀγιώτατος ἀνὴρ καὶ θεοσεβέστατος, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν καὶ καθ' ἡμᾶς παιδείαν, ἀνιχνευτὴς τοῦ βάθους τῶν Θείων Γραφῶν καὶ τῶν θύραθεν φιλοσόφων. Συνέγραψε δὲ καὶ πονήματά τινα, ἀλλ' ἄνευ τάξεως.
111. *Γεώργιος Βυζάντιος*, διδάσκαλος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Σχολῆς. Ἀνὴρ ἐλλόγιμος καὶ φιλομαθής, ἐν ἡμῶν τῆς ἐλληνικῆς γλώττης καὶ πεπαιδευμένος τὴν θύραθεν καὶ καθ' ἡμᾶς θεολογίαν, καὶ εἰ μὴ πάθει μελαγχολικῶ περιέπεσεν, ἐπὶ πολὺ ἂν ἔν τε πράξει καὶ θεωρίᾳ ἠὺδοκίμησεν ὁ ἀνὴρ.
112. *Παναγιώτης Βυζάντιος*, διδάσκαλος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Σχολῆς τῶν γραμματικῶν. Ἀνὴρ ἐλλόγιμος, φιλόπονος καὶ φιλομαθής, δαήμων τῆς ἐλληνικῆς γλώττης καὶ πεπαιδευμένος τὴν θύραθεν φιλοσοφίαν.
113. *Κωνσταντῖνος* ἐκ κώμης Σωτήρος τοῦ Ζαγορά. Ἀνὴρ πεπαιδευμένος τὴν ἐλληνικὴν διάλεκτον καὶ ἔμπειρος τῆς τε θύραθεν καὶ καθ' ἡμᾶς παιδείας. Ἐσχολάρχησεν ἐν Γιάσιφ τῆς Μολδαβίας.
114. *Κωστανῆς Ἰουλιανὸς Βυζάντιος*. Ἀνὴρ εἰδήμων τῆς ἐλληνικῆς καὶ λατινικῆς γλώττης, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν καὶ καθ' ἡμᾶς παιδείαν.
115. *Κωνσταντῖνος Σουτῆζος Βυζάντιος*, μέγας χαρτοφύλαξ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησίας. Δαήμων τῆς ἐλληνικῆς, λατινικῆς καὶ ἰταλικῆς διαλέκτου, πρὸς δὲ τῆς τῶν Περσῶν καὶ Ἀράβων, ἱκανὸς ἐννοῆσαι καὶ τὰ συγγράμματα καὶ τῶν θύραθεν φιλοσόφων καὶ τῶν ἱερῶν Πατέρων καὶ θεολόγων τῆς Ἐκκλησίας.
116. *Κωνσταντῖνος* ἐκ τῆς Δημητριάδος, ἐπίσκοπος Τρίκκης, ἀπὸ χώρας Βώλου. Ἀνὴρ πολυμαθής, θεολόγος, φιλόσοφος καὶ μαθηματικός, εἰδήμων τῆς ἐλληνικῆς διαλέκτου καὶ ἐν ταῖς Ἱεραῖς Γραφαῖς. Ἐσχολάρχησε δὲ καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ Τυρνάβου τῆς Θετταλίας.
117. *Πρόχωρος*, ἐπίσκοπος Μογλενῶν. Ἀνὴρ πεπαιδευμένος τὴν τε Ἱερὰν θεολογίαν καὶ τὴν θύραθεν φιλοσοφίαν καὶ ἐπ' εὐσεβεῖα καὶ ἐναρέτῃ πολιτείᾳ ἐπίσημος.
118. *Ἰωάννης* ἐκ κώμης Σάτιστα λεγομένης. Ἀνὴρ εἰδήμων τῆς ἐλληνικῆς γλώττης καὶ πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν φιλοσοφίαν καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς Ἱερὰν θεολογίαν, κήρυξ τοῦ Εὐαγγελίου, φιλόσοφος ἀριστοτελικῆς καὶ μαθηματικός.
119. *Γεώργιος Βυζάντιος*. Ἀνὴρ εἰδήμων τῆς ἐλληνικῆς, λατινικῆς καὶ

- περσοαραβικῆς διαλέκτου, ἰκανὸς νοεῖν τῶν τε λογογράφων καὶ φιλοσόφων τὰ συγγράμματα.
120. Ἰωάννης Βυζάντιος, μέγας πριμικήριος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἁγίας Ἐκκλησίας. Ἄνῆρ εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς διαλέκτου, σοφός, φιλόσοφος ἀριστοτελικὸς καὶ θεολόγος.
121. Ἀλέξανδρος ἐκ Τυρνάβου. Ἄνῆρ ἐλλόγιμος, εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς γλώττης, πεπαιδευμένος καὶ τὴν θύραθεν καὶ καθ' ἡμᾶς παιδείαν, φιλόσοφος ἀριστοτελικὸς καὶ ἱεροκῆρυξ. Ἐσχολάρχησε πρῶτον ἐν κωμοπόλει Τυρνάβου τῇ κατὰ Θετταλίαν, ταυῶν δὲ ἐν Βουκουρεστίῳ.
122. Ἰωάννης Πελοποννήσιος, ρήτωρ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἁγίας Ἐκκλησίας. Ἄνῆρ εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς διαλέκτου καὶ πολυμαθής.
123. Ἀνθιμος ἱεροδιάκονος, ἐκ νήσου Τζιάς. Ἄνῆρ σοφὸς καὶ πολυμαθής, φιλόσοφος ἀριστοτελικὸς καὶ ἱεροκῆρυξ ἄριστος.
124. Καλλίνικος ὁ ἐκ Σωτήρος τοῦ Ζαγορά, μητροπολίτης Προϊλάβου. Ἄνῆρ ἐλλόγιμος καὶ θεοσεβής, εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς διαλέκτου, τῆς τε Ἱερᾶς Γραφῆς καὶ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ἔμπειρος. Κηρύσσει καὶ ἀναπτύσσει τὸν εὐαγγελικὸν λόγον μετὰ ζήλου πολλοῦ. Συνεγράψατο δὲ ἐφημερίδας τινὰς καὶ βίους συνοπτικοὺς τῶν μετὰ τὴν ἄλωσιν ὑπάτων καὶ ἔργων αὐτῶν καὶ τῶν τοὺς τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας οἰακας ἀναδεξαμένων, καὶ ἄλλα τινά, καὶ κατὰ ἀναθαπτιστῶν.
125. Νικόλαος ὁ ἐκ Ζαγοράς. Ἄνῆρ εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς διαλέκτου καὶ φιλόσοφος ἀριστοτελικός. Ἐσχολάρχησε δὲ ἐν τῇ σχολῇ τῇ ἐν Γιάσιῳ τῆς Μολδαβίας.
126. Κωνσταντῖνος ὁ ἐκ Σκοπέλου. Ἄνῆρ ἐλλόγιμος, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς γλώττης, καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας καὶ τάξεως ἔμπειρος. Μάρτυς δὲ τῆς ἀρετῆς τάνδρὸς τὰ πονηθέντα διὰ στίχων πολιτικῶν διάφορα συγγράμματα καὶ κανόνες τινές· ὁ καὶ Καισάριος.
127. Ἀνανίας ἐκ νήσου Πάρου. Ἄνῆρ ἐλλόγιμος καὶ πολυμαθής, φιλόσοφος ἀριστοτελικὸς καὶ μουσικὸς τέλειος. Σχολαρχεῖ δὲ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει φροντιστηρίου τῶν γραμματικῶν.
128. Μακάριος ὁ ἐκ Κρήτης. Ἄνῆρ σοφὸς καὶ πολυμαθής, εἰδήμων τῆς λατινίδος γλώσσης, φιλόσοφος ἀριστοτελικός, θεολόγος καὶ ἱεροκῆρυξ ἄριστος καὶ περιηγητῆς τῆς Εὐρώπης. Μαρτυρεῖ δὲ τὸ πολυμαθὲς τοῦ ἀνδρὸς αἱ τύποις παρ' αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαι εἰς δύο βιβλία Διδαχαὶ καὶ ἄλλα ἀνέκδοτα.
129. Φιλόθεος ὁ ἐξ Ἰωαννίνων. Ἄνῆρ εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς καὶ λατινι-

- κῆς διαλέκτου, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν καὶ καθ' ἡμᾶς παιδείαν.
130. Ἄλεξανδρος . . . . Ἄνῆρ εἰδήμων τῶν κατὰ Εὐρώπην γλωσσῶν καὶ τῆς ἑλληνικῆς οὐκ ἄγευστος. Περιηγήσατο δὲ σχεδὸν ἅπασαν τὴν Εὐρώπην. Συνέγραψε δὲ εἴτι τεθέαται καὶ ἤκουσεν ἄξιον, ἃ καὶ ἀνέθετο εἰς τὸν ἡγεμόνα Γρηγόριον.
131. Μακάριος ὁ ἐκ Χίου. Ἄνῆρ εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς, λατινικῆς καὶ γαλλικῆς διαλέκτου. Ἐμαθήτευσεν δὲ καὶ τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ σοφοῖς· ἐφωράθη μέντοι νοσῶν εἰς τὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας.
132. Νεκτάριος ὁ ἐξ Ἰωαννίνων. Ἄνῆρ εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς γλώττης, φιλόσοφος ἀριστοτελικὸς καὶ μαθηματικὸς.
133. Γεώργιος . . . . Τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης εἰδήμων καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς καὶ ἔξω φιλοσοφίας οὐκ ἄγευστος. Ἐσχολάρχησε δὲ ἐν Γιάσιψ τῆς Μολδαβίας.
134. Παγκράτιος ἱεροδιάκονος ἐξ Ἰωαννίνων. Ἄνῆρ ἐλλόγιμος, μαθηματικὸς καὶ σοφιστής. Συνέγραψε δὲ κατὰ Λατίνων.
135. Ἰωάννης Καλλιάρχης ἐκ Χίου. Ἄνῆρ ἐλλόγιμος, φιλόσοφος ἀριστοτελικὸς καὶ ἱατρός. Συνεγράψατο δὲ κατὰ Λατίνων, ὡς οὐδεὶς ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις.
136. Νικηφόρος ἱερομόναχος ἐκ Σκοπέλου. Ἄνῆρ ἐλλόγιμος καὶ τῆς ἑλληνικῆς γλώττης εἰδήμων, τῆς τε καθ' ἡμᾶς καὶ τῶν ἔξω σοφίας πεπαιδευμένος, καὶ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ἀνιχνευτής.
137. Δάζαρος Τραπεζούντιος. Ἄνῆρ πεπαιδευμένος ἱκανῶς τὴν τε θεολογίαν καὶ τὴν θύραθεν φιλοσοφίαν καὶ ἐπὶ ἐναρέτῳ βίῳ ἐπίσημος.
138. Γεράσιμος Ζακύνθιος. Ἄνῆρ πολυμαθής, θεολόγος καὶ ἱεροκλήρυξ ἀριστος, εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς διαλέκτου καὶ ἰταλικῆς, καὶ ἐν ταῖς Ἱεραῖς Γραφαῖς πολλὴν ἐσχηκῶς ἐμπειρίαν.
139. Νικόλαος ἐκ Πάρου. Ἄνῆρ σοφός, πολυμαθής, ρήτωρ, καὶ τῶν τῆς ἱατρικῆς θεωρημάτων ἐμπειρότατος, εἰδήμων τῆς λατινικῆς καὶ ἰταλικῆς διαλέκτου. Συνέγραψε δὲ καὶ βίβλους τινὰς ἀξιολόγους ἀπλῆ διαλέκτῳ καὶ φράσει.
140. Γεράσιμος ἐκ νήσου Πάτμου. Ἄνεψιδος τοῦ ἐπ' ἀρετῇ καὶ σοφίᾳ ἐκείνου Μακαρίου καὶ κατὰ πάντα ἐφάμιλλος. Ἐσχολάρχησε δὲ μετὰ θάνατον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἱκανοὺς χρόνους ἐν τῷ ἐκεῖσε φροντιστηρίῳ.
141. Παγκράτιος, μητροπολίτης Βάρνης. Εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς διαλέκτου· ἐφωράθη μέντοι νοσῶν ἀθεῖαν καὶ πλήρησ αἰρέσεων, δι' ὧν ἐκδληθεῖς καὶ καθαιρεθεῖς περιήρχετο τόπων ἐκ τόπου ἐνθ' αὐτῶν καὶ τὸ ζῆν ἐξεμέτρησε.

142. *Ευθύμιος* ἐξ Ἰωαννίνων. Εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς διαλέκτου, πεπαιδευμένος τὴν θύραθεν καὶ τὴν τῶν νεωτέρων φιλοσοφίαν· ἐφάνη μέντοι νόσων, ἀ καὶ ὁ Βάρνης ὁ θεόργιστος μετὰ καὶ ἄλλων τινῶν.
143. *Διονύσιος Φαίαξ*. Ἄνῃρ σοφὸς καὶ πολυμαθὴς, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν καὶ καθ' ἡμᾶς θεολογίαν καὶ ἱεροκῆρυξ ἄριστος.
144. *Δαμωδὸς Κεφαληνεύς*. Ἄνῃρ σοφός, εἰδήμων τῆς λατινικῆς καὶ ἰταλικῆς γλώττης καὶ ρήτωρ ἄριστος. Συνέγραψε δὲ κοινῇ διαλέκτῳ Ῥητορικὰς δύο μαρτυρούσας τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ περὶ λόγους δύναμιν.
145. *Νεόφυτος*, μητροπολίτης Μυρέων, ὕστερον δ' Οὐγγροβλαχίας, Κρής. Εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, τῆς τε θύραθεν φιλοσοφίας καὶ τῆς Ἱεραῶς θεολογίας ἔμπειρος καὶ κῆρυξ τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου.
- 145α. *Νικηφόρος Θεοτόκης*. Ἄνῃρ σοφὸς καὶ ρήτωρ ἄριστος καὶ ἱεροκῆρυξ. Φαίαξ.
146. *Ἰγνάτιος πρεσβύτερος*. Κρής.
147. *Εὐγένιος*. Ἄνῃρ σοφὸς καὶ πολυμαθὴς καὶ ρήτωρ ἄριστος. Φαίαξ.
148. *Μεθόδιος Ὀλυμπιώτης*. Φιλόσοφος ἀριστοτελικὸς καὶ ἱεροκῆρυξ, ἀπ' Ἀγυαῶς.
149. *Ἰωακείμ Κεφαληνεύς*. Ρήτωρ καὶ φιλόσοφος.
150. *Κωνσταντῖνος ἐκ Ζαγοράς*. Πολυμαθὴς καὶ φιλόσοφος· σχολαρχεῖ δὲ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ ὡς οὐδεὶς τῶν πρὸ αὐτοῦ.
151. *Ζαχαρίας ἱερομόναχος* ἀπὸ Βώλου. Ἐσχολάρχησεν ἐν τῇ αὐτῇ τῇ Σωτῆρος σχολῇ. Καὶ Ἄγθιμος μαθητὴς αὐτοῦ.
152. *Βασίλειος Πάτριμος*. Διδάσκαλος τῆς ἐν Πάτρμφ σχολῆς.
153. *Θεόδωρος ἱερεὺς*. Μοσχοπολίτης.
154. *Ἰωάννης ἱερεὺς*. Σχολαρχεῖ ἐν Ἀγυαῶ.
155. *Δημήτριος*· καὶ οὗτος ὁμοῖος.
156. *Κώνστας Γαλανός*, ἀπὸ Δημητριάδος.
157. *Νικόλαος Κασαβέτης* ἀπὸ Σωτῆρος Ζαγοράς. Σχολαρχεῖ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ κηρύσσει καὶ ἀναπτύσσει τὸν εὐαγγελικὸν λόγον ὑπὲρ ἄλλον τινά.
158. *Ἀθανάσιος ἱερομόναχος Μίλιος*. Σχολαρχεῖ ἐν Θεσσαλονίκῃ.
159. *Κύριλλος ἱερομόναχος*. Σχολαρχεῖ εἰς Ἄθω.
160. *Νεόφυτος ἱερομόναχος*. Εὐγενίου μαθητὴς. Συνέγραψε δὲ Γραμματικὴν καὶ τύποις ἐξέδωκεν ἐν Βουκουρεστίῳ Βλαχίας.
161. *Κοσμάς ἱερομόναχος*. Ἱεροκῆρυξ περιπατητικὸς καὶ ἀκτῆμων.